

Meer lichamelijke klachten bij overbeschermden kinderen

Onverklaarde lichamelijke klachten van jongeren kunnen samenhangen met sociale risicofactoren zoals een overbeschermden opvoeding. Dat blijkt uit het proefschrift van onderzoeker Karin Janssens die op 5 oktober promoveerde aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Hoe groot is het probleem?

'Ongeveer tien tot vijftien procent van de jongeren heeft last van onverklaarde lichamelijke klachten, pijnklachten die van grote invloed kunnen zijn op hun dagelijks leven. Twee veel voorkomende klachten zijn hoofd- en buikpijn.'

Hoe zag het onderzoek eruit?

'Daarvoor gebruikte ik gegevens uit het zogeheten TRAILS-onderzoek: een grootschalig onderzoek naar de lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van jongeren en vroeg volwassenen. Sinds 2000 worden daarvoor in Noord-Nederland 2230 kinderen gevolgd naar hun volwassenheid; van hun 10e tot hun 25e levensjaar. Voor mijn promotieonderzoek gebruikte ik de meetgegevens van kinderen in de leeftijd van 10,5, 13,5 en 16 jaar oud. Zij hebben vragenlijsten ingevuld en er zijn fysiologische metingen gedaan. Zo kon ik vaststellen welke risicofactoren een rol spelen bij hun onverklaarde lichamelijke klachten.'

Wat zijn de belangrijkste conclusies?

'Waar het biologische risicofactoren betreft, blijkt dat jongeren die wakker worden met relatief lage cortisolspiegel meer last hebben van vermoeidheid, duizeligheid en spierpijn. Dat klinkt tegenstrijdig, je zou immers verwachten dat dergelijke klachten eerder voorkomen bij een hoge cortisolspiegel. Maar uit onderzoek is al eerder gebleken dat het stresshormoon cortisol nuttiger is voor het omgaan met stress dan eerder werd gedacht.

Wat betreft de psychologische en sociale risicofactoren krijgen jongeren met angst en depressie vaker last van onverklaarde lichamelijke klachten. Ook de opvoeding speelt een rol: jongeren die hun ouders overbeschermd vinden, hebben meer onverklaarde lichamelijke klachten dan leeftijdsgenoten.'

Hoe kan dat?

'Het lijkt erop dat overbeschermden ouders die klachten van hun kinderen in stand houden; bijvoorbeeld doordat zij meer stress in het gezin brengen, of doordat zij er meer aandacht aan besteden waardoor ook hun kinderen geneigd zijn er meer op te letten.'

Kunnen we niet simpelweg stellen dat stress oorzaak nummer één is?

'Dat hoor je vaak, maar mogelijke stressoren verklaren vaak maar een klein deel van de onverklaarde klachten. Ze spelen een rol, maar dat is lang niet het hele verhaal.'

Hoe worden jongeren van hun onverklaarde klachten afgeholpen?

'Daar is nog geen echt effectieve therapie voor ontwikkeld. Soms krijgen ze cognitieve gedragstherapie of bewegingstherapie.'

Wat zou u doen met een onverklaarde klacht?

'Heb ik een dag hoofdpijn, dan raadpleeg ik niet meteen mijn huisarts. Zelf zou ik het ongeveer twee weken aankijken, maar dat heeft natuurlijk weinig te maken met mijn promotieonderzoek.' (JH)

Karin Janssens promoveerde op 5 oktober 2011 op het proefschrift: *The etiology of functional somatic symptoms in adolescents. A new perspective on lumping and spitting.*
Rijksuniversiteit Groningen

Lees [hier](#) de samenvatting van het proefschrift.

©Psy 10-10-2011